

تهیه و تنظیم: پرویز شهریاری

طی روزهای ۱۸ و ۱۹ اردیبهشت ۱۳۷۲ نخستین سمینار "بررسی نقش اطلاع رسانی در تحقیق و توسعه"، توسط کمیته همکاریهای اطلاع رسانی برگزار گردید. گزارش زیر، بر اساس پرسشنامه ای که بین شرکت کنندگان در این سمینار توزیع شده بود، تهیه گردیده است.

پرسشنامه

- ۱) ارزیابی شما از برگزاری سمینار به طرزکلی چگونه است: بسیارخوب □ خوب □ متوسط □ ضعیف □
- ۲) مقالاتی که در سمینار عرضه شد از نظر نوآوری و سطح علمی چگونه بود: بسیارخوب □ خوب □ متوسط □ ضعیف □
- ۳) سمینار از لحاظ نظم چگونه برگزار شد: بسیارخوب □ خوب □ متوسط □ ضعیف □
- ۴) نظرتان درباره محل و خدمات جنبی سمینار چیست: بسیارخوب □ خوب □ متوسط □ ضعیف □
- ۵) به نظر شما لازم است که این گونه سمینارها ادامه یابد: بلی □ خیر □ اگر لازم است یک بار □ هر دو سال یک بار □
- ۶) نظرتان درباره کمیته همکاریهای اطلاع رسانی چیست؟ توضیح دهید:
- ۷) آباتشکیل چنین مجمع یا مجامعی را برای پیشرفت کار اطلاع رسانی کشور ضروری می دانید: بلی □ خیر □
- ۸) آیا مایلید از طریق سازمان متبوع و با به صورت انفرادی با این کمیته همکاری نمایید: بلی □ خیر □
- ۹) هرگونه پیشنهاد یا نظر دیگری دارید به طور مختصر توضیح دهید:

کمیته همکاریهای اطلاع رسانی

* جدول شماره ۱

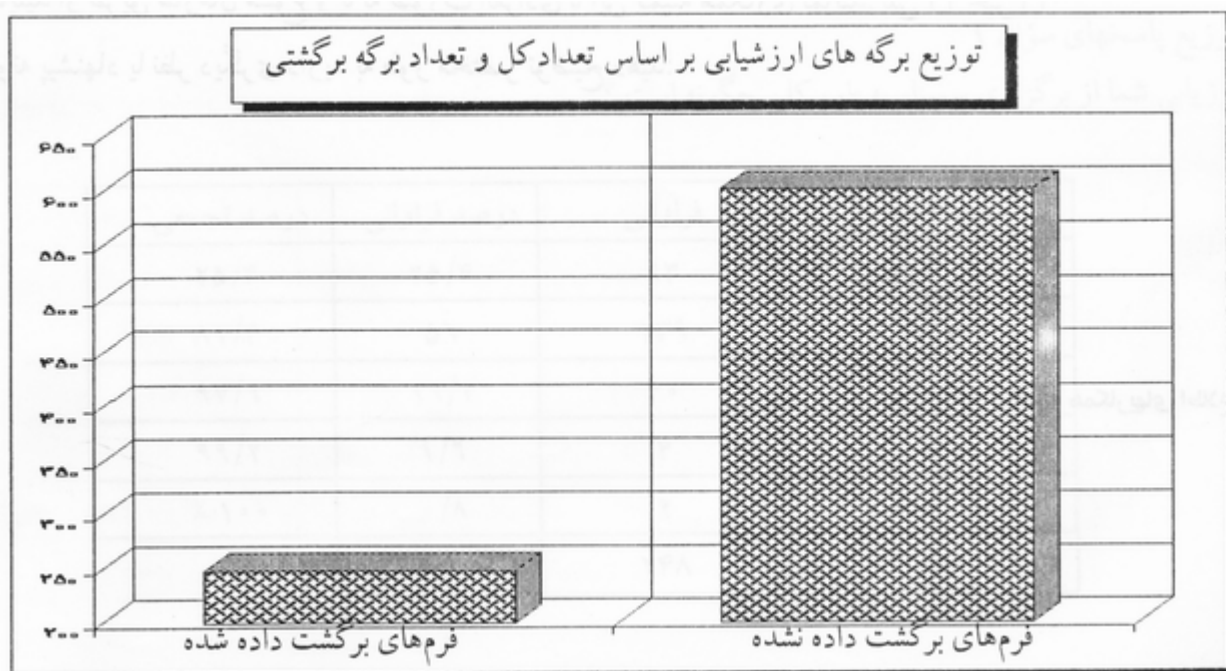
توزیع برگه های ارزشیابی بر اساس تعداد کل و تعداد برگه برگشتی

عنوان	مقادیر	فراوانی	درصد
فرمهای برگشت داده شده		۲۴۸	۲/۲۹
فرمهای برگشت داده نشده		۶۰۲	۷۰/۸
جمع		۸۵۰	%۱۰۰

همان طور که از جدول مشخص می گردد، برگه های استخراج شده در این گزارش در واقع، ۲۹/۲ درصد کل برگه های توزیع شده بین شرکت کنندگان در سمینار است و تمام نتایج بدست آمده از جداول صفحات بعد، بر مبنای ۲۴۸ فرم بازگشت داده شده بوده، لذا تعمیم آن به کل شرکت کنندگان صحیح نیست. عدم پاسخگویی می تواند دلایل زیر را در برداشته باشد:

- ۱- محتمل است، از آنجایی که برگه ها، همراه با اوراق برنامه تفصیلی سمینار و برگه های یادداشت، در پوشه مربوط تحویل شرکت کنندگان شده است، مورد توجه و رویت واقع نشده باشد.
- ۲- میزان مشارکت افراد، از جهت طول زمان حضور در سمینار برابر نبوده است، بدین معنی که برای مثال: عده ای فقط توانسته اند در مراسم افتتاحیه حضور یابند که احتمالاً از قضاوت های کلی و نهایی نسبت به کل سمینار پرهیز نموده اند.
- ۳- محتمل است، تعدادی از دریافت کنندگان که، به نیابت از سویی اشخاص دیگر و یا به نمایندگی سازمان متبوع خود در سمینار شرکت نموده اند، از اظهار نظر خودداری کرده باشند.

نمودار جدول ۱

*جدول شماره ۲

توزیع پاسخهای سوال ۱
ارزیابی شما از برگزاری سمینار به طور کلی چگونه است؟

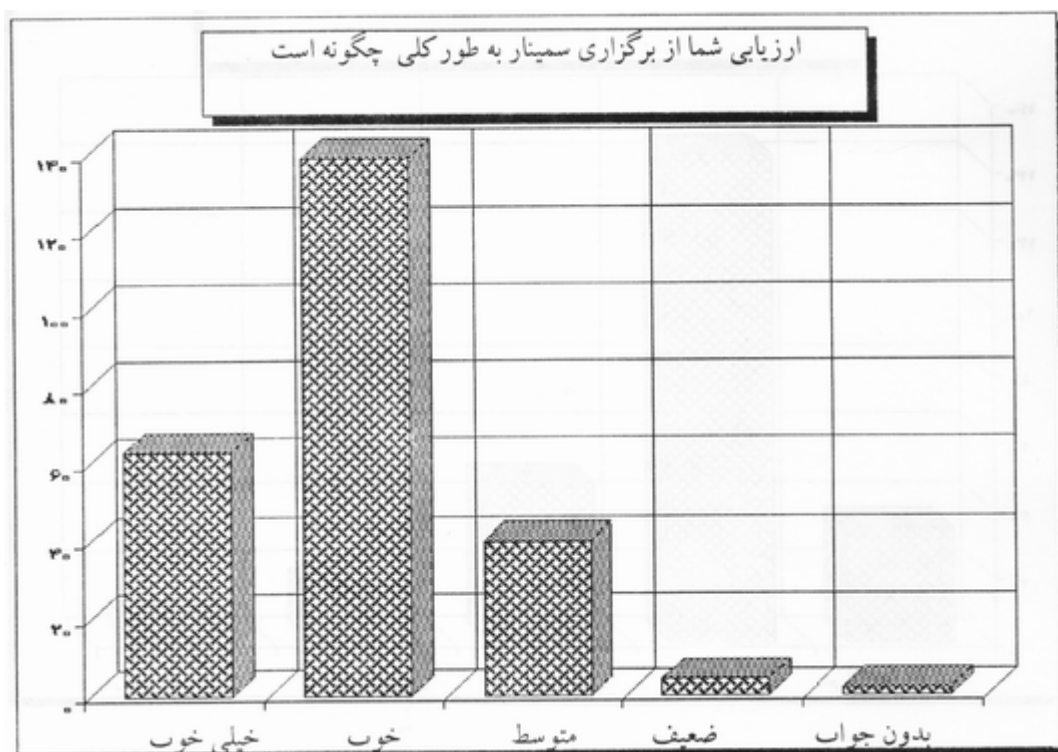
پاسخها/مقادیر	فراوانی	درصد فراوانی	درصد جمع
خیلی خوب	۶۳	۲۵/۴	۲۵/۴
خوب	۱۳۹	۵۶	۸۱/۴

۹۷/۶	۱۶/۳	۴۰	متوسط
۹۹/۳	۱/۶	۴	ضعیف
%۱۰۰	۰/۸	۲	بدون جواب
	%۱۰۰	۲۴۸	جمع

با توجه به جدول:

۵۶٪ از پاسخها، دال بر انتخاب وضعیت "خوب" در ارزیابی کلی سمینار است. حدود، ۱،۴ از پاسخ دهندگان، نیز سمینار را در حد "خیلی خوب" مورد سنجش قرار داده اند. در مجموع، ۸۱/۴ درصد پاسخ دهندگان، وضعیت سمینار را "خیلی خوب" و "خوب" سنجیده اند. ۱/۶ درصد یعنی ۴ نفر وضعیت "ضعیف" را برای ارزیابی سمینار اعلام داشته اند. و فقط ۰/۸ درصد (یعنی ۲ نفر) از پاسخ دهندگان، از قضاوت کلی در مورد سمینار خودداری نموده اند.

نمودار جدول ۲

*جدول شماره ۳

توزیع پاسخهای سوال ۲

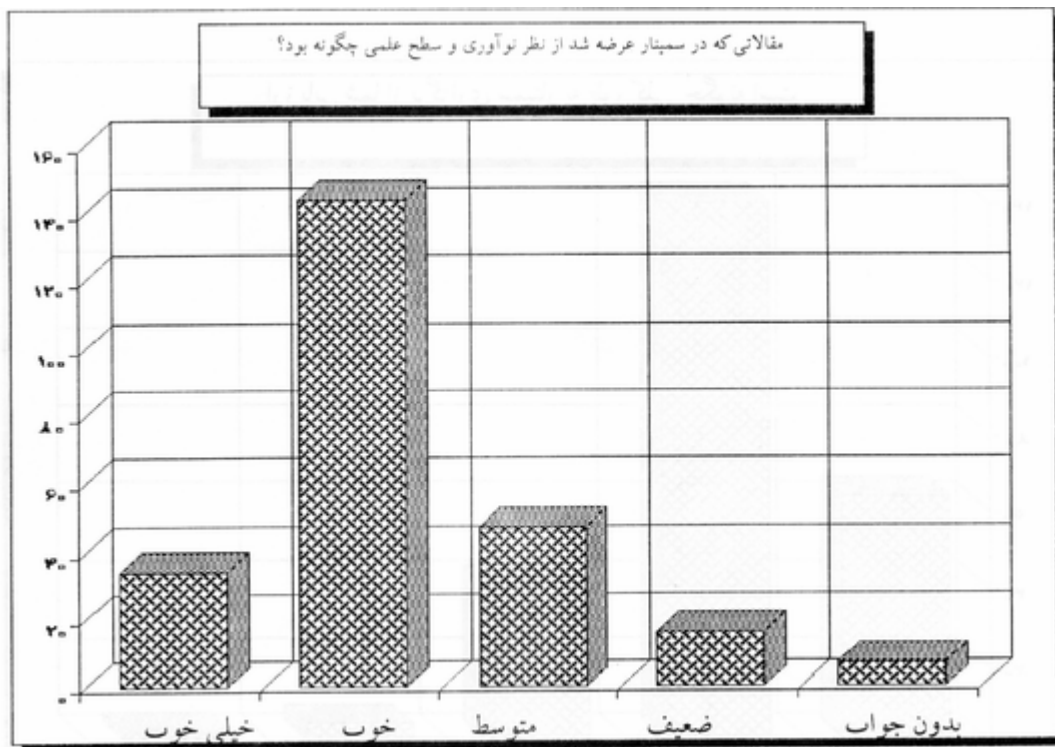
مقالاتی که در سمینار عرضه شد از نظر نوآوری و سطح علمی چگونه بود؟

پاسخها/مقادیر	فراوانی	درصد فراوانی	درصد تجمعی
خیلی خوب	۳۴	۱۳/۷	۱۳/۷
خوب	۱۴۴	۵۸	۷۱/۷
متوسط	۴۷	۱۹	۹۰/۷
ضعیف	۱۶	۶/۵	۹۷/۳
بدون جواب	۷	۲/۸	%۱۰۰
جمع	۲۴۸	%۱۰۰	

* جدول نشان می دهد: بیشترین افراد در پاسخ به سوال "وضعیت مقالات از جهت نوآوری و سطح علمی

وضعیت "خوب" را برگزیده اند (۵۸٪). در مجموع نیز ۷۱/۷ درصد پاسخ دهندگان، مقالات را در حد "خیلی خوب" و "خوب" ارزیابی نموده اند و به ترتیب ۱۹٪ متوسط، ۶/۵٪ ضعیف و ۲/۸٪ نیز از قضاوت خودداری کرده‌اند.

نمودار جدول ۳

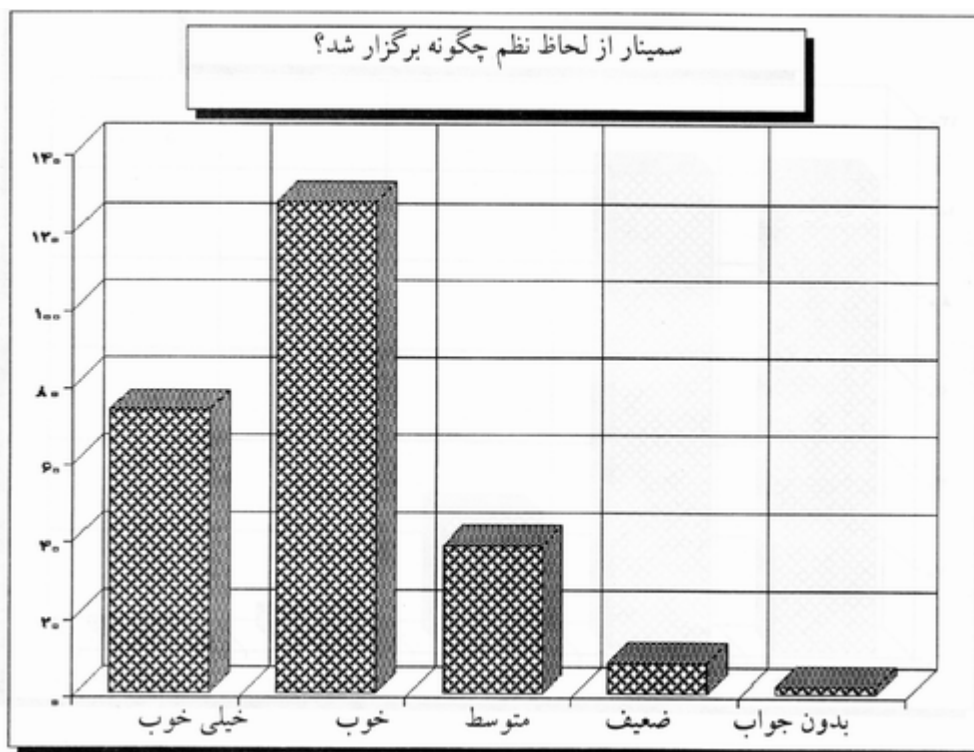
*جدول شماره ۴- توزیع پاسخهای سوال ۳

سمینار از لحاظ نظم چگونه برگزار شد؟

پاسخها/مقادیر	فراوانی	درصد فراوانی	درصد تجمعی
خیلی خوب	۷۳	۲۹/۵	۲۹/۵
خوب	۱۲۷	۵۱/۲	۸۰/۷
متوسط	۲۸	۵۱/۳	۹۶
ضعیف	۸	۳/۲	۹۹/۲
بدون جواب	۲	۰/۸	۱۰۰٪
جمع	۲۴۸	۱۰۰٪	

۱۲۷ نفر از مجموع ۲۴۸ نفر پاسخ دهندگان (یعنی ۵۱/۲٪ آنان) نظم را در حد "خوب" اعلام کرده اند. در مرتبه دوم، ۲۹/۵٪ نظم سمینار را "خیلی خوب" ارزیابی نموده اند. این گروه، مجموعاً ۸۰/۷٪ پاسخ دهندگان را شامل می‌شوند. و به ترتیب وضعیتهای "متوسط" و "ضعیف" ۳/۲ و ۲/۸٪ را به خود اختصاص داده اند.

نمودار جدول ۴

*جدول شماره ۵

توزیع پاسخهای سوال ۴

نظرتان درباره محل و خدمات جانبی سمینار چیست؟

پاسخها/مقادیر	فراوانی	درصد فراوانی	درصد تجمعی
خیلی خوب	۱۰۵	۴۲/۴	۴۲/۴
خوب	۱۰۶	۴۲/۷	۸۵/۱
متوسط	۳۰	۱۲/۱	۹۷/۲
ضعیف	۵	۲	۹۹/۲
بدون جواب	۲	۰/۸	۱۰۰٪
جمع	۲۴۸	۱۰۰٪	

*خدمات جانبی، تقریباً تنها موردی است که درصد بالایی را به وضعیت "خیلی خوب" یعنی ۴۲/۴٪ درصد کل ارزیابی، را به خود اختصاص داده است و مجموعاً ۵۸/۱٪، خدمات جانبی را در حد "خوب" اعلام کرده اند. و نهایتاً ۱۲/۱٪ متوسط و ۲٪ خدمات جانبی را "ضعیف" مورد ارزیابی قرار داده اند.

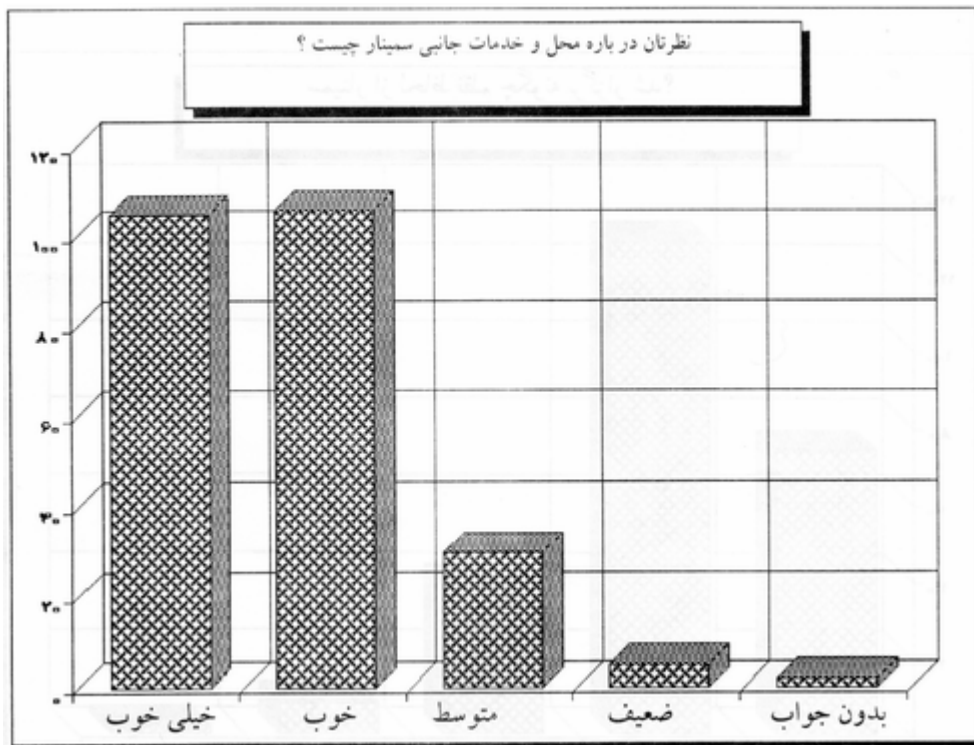
نگاهی کلی به پاسخهای ۱۱ الی ۴ بر گه ارزشیابی:

بالاترین میزان وضعیت "خیلی خوب" متعلق به سوال ۴ (محل و خدمات جانبی سمینار) با ۴۲/۴ درصد و پایینترین میزان، مربوط به سوال ۲ (مقالات از جنبه نوآوری و سطح علمی) با ۱۲/۷ درصد است.

بالاترین میزان وضعیت "ضعیف" متعلق به سوال ۲ (مقالات از جنبه نوآوری و سطح علمی) با ۲/۵ درصد، پایینترین میزان، متعلق به سوال ۱ (ارزیابی کلی سمینار) با ۱/۶ درصد است.

و همچنین بالاترین رقم، متعلق به وضعیت "بدون جواب" مربوط به سوال ۲ (مقالات از جنبه نوآوری و سطح علمی) با ۰/۸ درصد و کمترین میزان، مربوط به سایر سوالات با ۰/۸ درصد است.

نمودار جدول ۵

*جدول شماره ۶/۱

توزیع پاسخهای سوال شماره ۵

به نظر شما لازم است که این گونه سمینارها ادامه یابد؟

پاسخها/مقادیر	فراوانی	درصد فراوانی	درصد تجمعی
بلی	۳۳۹	۹۶/۴	۹۶/۴
خیر	۴	۱/۶	۹۸
بدون جواب	۵	۲	۱۰۰٪
جمع	۳۴۸	۱۰۰٪	

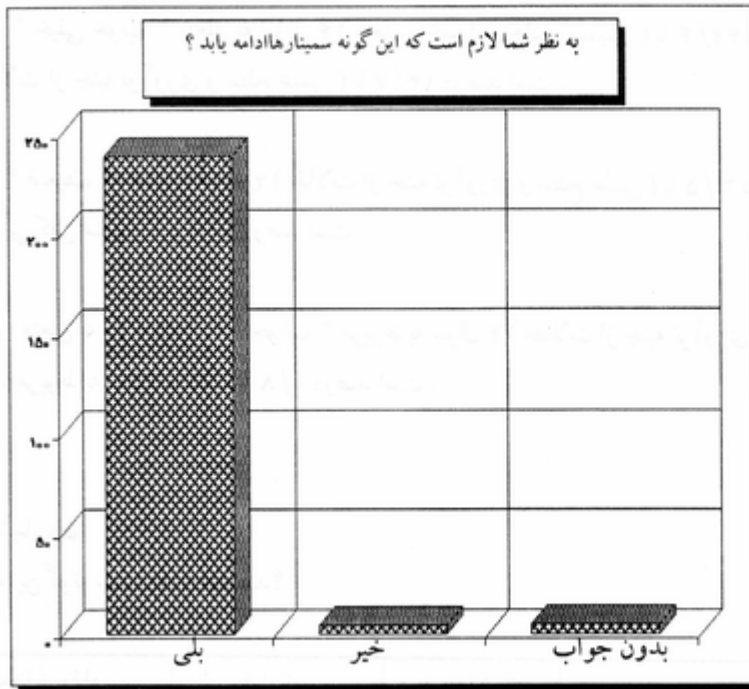
لزوم ادامه این گونه سمینارها، در دید پاسخ دهندگان با ۹۶/۴ درصد پاسخهای "بلی" نمایش داده شده است و ۱/۶٪ ضرورتی برای ادامه این گونه سمینارها ندیده اند.

* جدول شماره ۶/۲

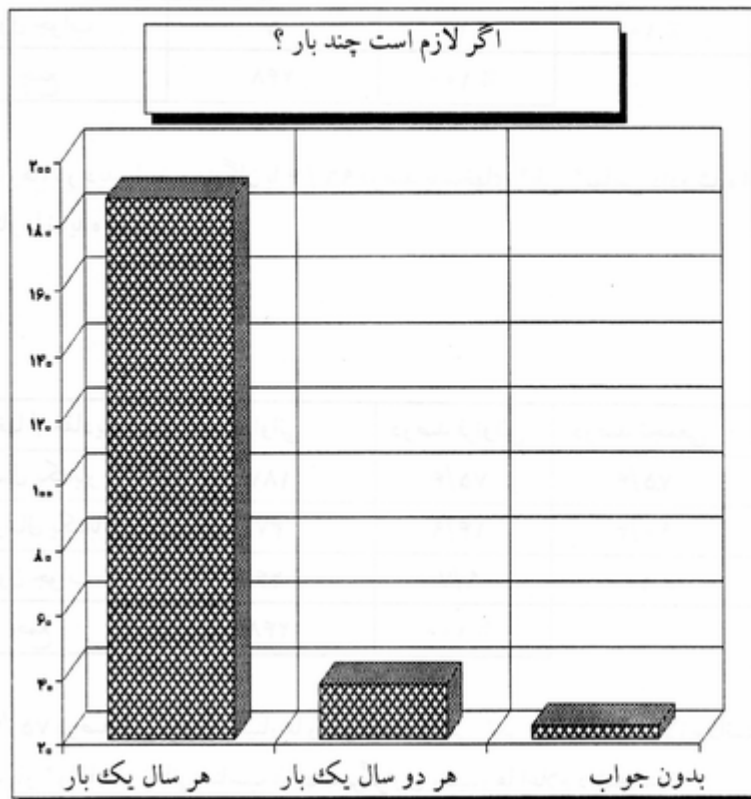
اگر لازم است چند بار؟

پاسخها/مقادیر	فراوانی	درصد فراوانی	درصد تجمعی
هر سال يك بار	۱۸۷	۷۵/۴	۷۵/۴
هر دو سال يك بار	۳۷	۱۴/۹	۹۰/۳
بدون جواب	۲۴	۹/۷	۱۰۰٪
جمع	۲۴۸	۱۰۰٪	

از مجموع، ۱۸۷ نفر (۷۵/۴درصد) برگزاری سمینارها را در فاصله زمانی "هر سال يك بار" لازم دانسته اند و ۳۷ نفر (۱۴/۹ درصد) "هر دو سال يك بار" را فاصله زمانی مناسب، جهت برگزاری سمینارها اعلام داشته اند.

* نمودار جدول شماره ۲ / ۶

* جدول شماره ۷

توزیع پاسخهای سوال ۶- نظرتان درباره کمیته همکاریهای اصلاع رسانی چیست؟

پاسخ	مقادیر	فراوانی	درصد فراوانی
------	--------	---------	--------------

۶/۲	۱۹	وجود کمیته ضروري و تا به حال مفید بوده است ۱
۱۳/۳	۴۱	لزوم عضویت و مشارکت همگانی صاحب نظران و سایر سازمانهای اطلاع رسانی ۲
۱۰/۷	۳۳	انجام و گسترش همکاریهای اطلاع رسانی و معرفی کمیته به شیوه های متنوع ۳
۴/۲	۱۳	کمیته می تواند جایگاه و متولای اطلاع رسانی کشور باشد ۴
۲۴/۷	۷۶	وجود کمیته امری ضروري و لازم است ۵
۸/۱	۲۵	عدم اطلاعات دقیق از وظایف، ترکیب و فعالیتهای کمیته و لزوم ارائه اطلاعات ۶
۱۵/۲	۴۷	استمرار کمیته و تحقق عملی اهداف اطلاع رسانی ۷
۱	۳	آموزش عمومی اطلاع رسانی به جامعه ۸
۱/۳	۴	کمیته آژانس و نتایج مثبتی نداشته ۹
۲/۳	۷	پرهیز از دوباره کاریها در امر اطلاع رسانی توسط کمیته ۱۰
۳/۶	۱۱	لزوم وجود ضمانت اجرایی و قانونی ۱۱
۱/۶	۵	عدم انحصار در مدیریت کمیته ۱۲
۰/۶	۲	تغییر سیاستهای صنفی، به سوی تحقق اهداف کلی توسعه و تحقیق ۱۳
۱	۳	نظردارم ۱۴
۰/۶	۲	پیروی کمیته از سیاستهای دولت و نیازهای مراکز تحقیقاتی ۱۵
۰/۶	۲	لزوم حاکمیت روحیه کتابداری بر کمیته ۱۶
۴/۹	۱۵	سایر* ۱۷
۱۰۰٪	۳۰۸	جمع

سایر شامل مواردی چون:*

-توجه به کشورهای اسلامی

-نظرخواهی قبل از تشکیل کمیته

-عدم جهتگیر خاص توسط کمیته

-اعضای کمیته دارای تخصصهای اطلاع رسانی نیستند

-آرزوی موفقیت

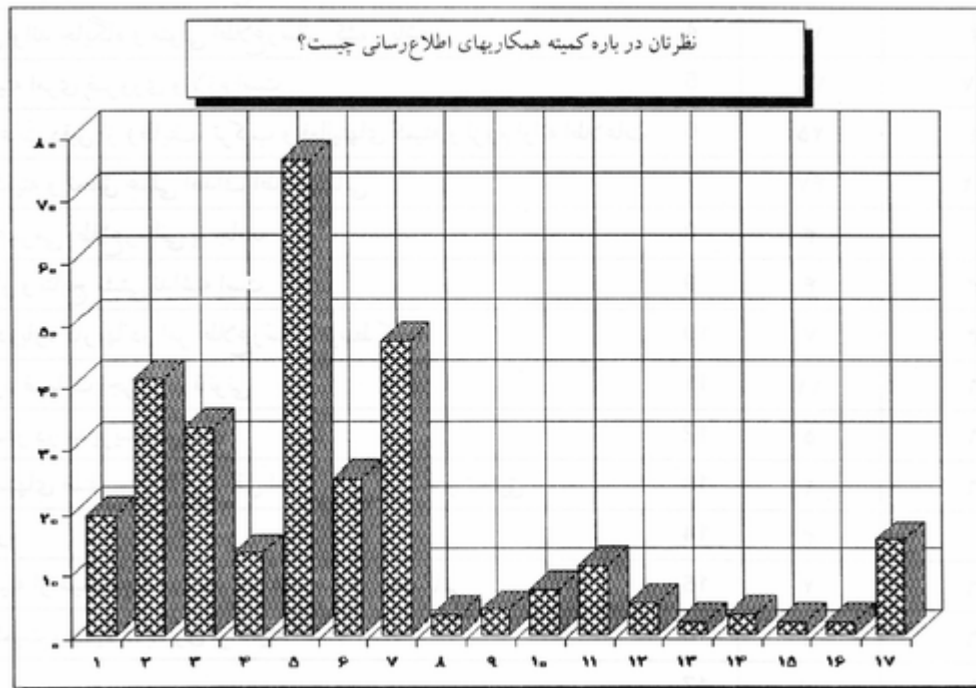
-تشکیل بانکهای اطلاعاتی

با توجه به باز بودن سوال فوق، درصدها بر اساس ۳۰۸ پاسخ به دست آمده محاسبه گردیده اند.**

در پاسخ به سوال ۶ ارزشیابی (نظرتان درباره کمیته همکاریهای اطلاع رسانی چیست؟) ۷/۲۴ درصد پاسخ های داده شده نفس "وجود کمیته را امری ضروري و مفید دانسته اند" ۱۵/۲٪ یعنی ۴۷ پاسخ شرط موفقیت را "استمرار و پیگیری و تحقق اهداف توسط کمیته همکاریها" اعلام داشته اند بدینال آن ۱۳/۳ درصد (۴۱ پاسخ) بر "لزوم عضویت و مشارکت همگانی صاحب نظران و سایر سازمانهای اطلاع رسانی" تاکید کرده اند و ۲۳ پاسخ یعنی ۱۰/۷٪ بر "انجام و گسترش

همکاریها و لزوم معرفي کمیته به وسایل متنوع در جامعه" اشاره داشته اند. کمترین درصدها به "تغییر سیاستهای از صنفی، به سوي اهداف کلي توسعه و تحقیق" پیروي کمیته از سیاستهای دولتها و نیازهای مراکز تحقیقاتی"، لزوم حاکمیت روحیه کتابداری بر کمیته، که هریک ۶/۰ درصد پاسخ ها را شامل می شوند تعلق دارد.

نمودار جدول شماره ۸

جدول شماره ۸*

توزیع پاسخهای سوال ۷

آیا تشکیل چنین مجامعی یا مجمعی را برای پیشرفت کار اطلاع رسانی کشور ضروري می دانید؟

پاسخها/مقادیر	فراواني	درصد فراواني	درصد تجمعی
بلي	۲۳۹	۹۶/۴	۹۶/۴
خير	۵	۲	۹۸/۴
بدون جواب	۴	۱/۶	۱۰۰%
جمع	۲۴۸	۱۰۰%	

پاسخها مربوط به پرسش "ضرورت مجامعی برای رشد اطلاع رسانی" با اختصاص (۹۶/۴%) خود رانمایش داده است و فقط ۵ نفر، چنین مجامعی را عامل رشد اطلاع رسانی ندانسته اند. قابل ذکر است که ۹۸/۴% پاسخ دهندگان در پاسخگویی به این سوال از خود مشارکت فعال نشان داده اند.

جدول شماره ۹*

توزیع پاسخهای سوال ۸

آیا مایلید از طریق سازمان متبوع و یا به صورت انفرادي با این کمیته همکاری نمایید؟

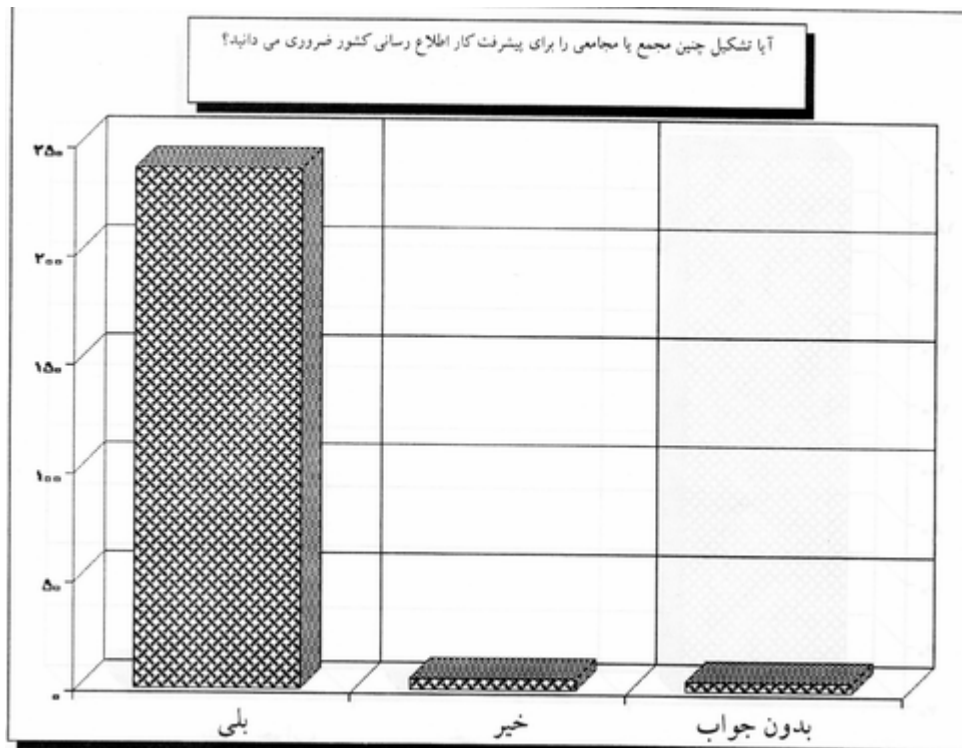
پاسخها/مقادیر	فراواني	درصد فراواني	درصد تجمعی
بلي	۲۰۰	۸۰/۶	۸۰/۶
خير	۲۱	۸/۵	۸۹/۱
بدون جواب	۲۷	۱۰/۹	۱۰۰%
جمع	۲۴۸	۱۰۰%	

* تمایل به همکاری با کمیته، با درصدهای ۸۰/۶، ۱۰/۸، ۹/۵ و به ترتیب با وضعیتهای "بلي"، "خير" و "بدون جواب" بیان شده اند.

شایان ذکر است که : درصد "بدون جواب"، با توجه و دقت در پرسشنامه ها، حاکی از ابهام و تلیق دو سوال در فرم

ارزشیابی بوده است. عده ای تمایل به همکاری انفرادی، و بعضی دیگر، در قالب سازمان متبوعه خود به همکاری تمایل داشته اندولذا پاسخهای آنان در قالب پاسخهای ذکر شده در پرسشنامه ها نمی گنجد است.

نمودار جدول شماره ۹

*جدول شماره ۱۰- توزیع پاسخهای سوال ۹ هرگونه پیشنهاد یا نظر دیگری دارید، لطفاً به طور مختصر توضیح دهید:

ردیف	پاسخها	فراوانی	درصد فراوانی
۱	معرفی کمیته و اهداف آن به جامعه	۱	۰/۳
۲	عدم انحصار در مدیریت کمیته	۴	۱/۱
۳	عدم دریافت آدرس از متقاضیان همکاری با کمیته	۲	۰/۵
۴	لزوم قانونی ساختن کمیته	۲	۰/۵
۵	تدوین اهداف ملی و ساماندهی به فعالیتهای اطلاع رسانی توسط کمیته	۵	۱/۴
۶	گنجاندن واحدهای آشنایی با نظام کتابداری و اطلاع رسانی در تمام رشته‌های دانشگاهی به پیشنهاد کمیته	۲	۰/۵
۷	عدم ارتباط مقالات ارائه شده با عنوان و اهداف اعلام شده در سمینار	۲۴	۶/۶
۸	عدم بهره گیری مقالات از پژوهشهای آماری، میدانی و کاربردی	۱۳	۳/۶
۹	لزوم استفاده از سایر مقالات ارائه شده به سمینار	۶	۱/۶
۱۰	ارائه مقالات به صورت سخنرانی و نه روخوانی	۵	۱/۴
۱۱	کمبود وقت در ارائه مقالات	۳	۰/۸
۱۲	تقاضای چاپ مقالات و توزیع آن در حین سمینار	۲	۰/۵
۱۳	ضعف مقالات (عدم ارائه مطالب جدید)	۱۷	۴/۶
۱۴	استفاده از مقالات و تحقیقات دانشجویی	۷	۱/۹
۱۵	انتخاب علمی مقابلات و پرهیز از مصلحت گرایی	۸	۲/۲
۱۶	بر پایی نمایشگاههای جانبی و یا مستقل از کتب و نشریات، بسته های نرم افزاری در علوم اطلاع رسانی (بخش دولتی و خصوصی)	۷	۱/۹
۱۷	حذف سخنرانیهای تکراری در سمینار	۸	۲/۲
۱۸	دعوت و یا اطلاع رسانی به مسئولان اجرایی کشور	۵	۱/۴
۱۹	عدم اکتفا به حرف و لزوم عمل	۲۷	۷/۴
۲۰	عدم بهره گیری محققان از مطالب سمینار (جنبه تخصصی مطالب آن)	۵	۱/۴

قوي بوده است)		
۲۱	حذف هزینه شرکت در سمینار و جذب بودجه از دواير دولتي و دعوت از محققان داخلي و خارجي	۷
۲۲	عدم فعال بودن هیئت رئیسه	۳
۲۳	پرهیز از اسراف در مخارج سمینار	۳
۲۴	عدم مناسب بودن سیستم اورهدی	۱
۲۵	بر پايي نماز جماعت	۱
۲۶	لزوم جداسازي محل خانمها و آقایان	۱
۲۷	تهیه و انتشار گزارش کامل سمینار	۶
۲۸	ضعف مدیریت سالن	۶
۲۹	تشکر و تقاضاي استمرار برگزاری سمینار	۴۱
۳۰	تشکیل سمینار در شهرهاي بزرگ کشور همراه با سهولت دسترسی مكاني	۴
۳۱	انسجام و اعلام قویتر در برگزاری سمینارها	۱۴
۳۲	بررسی علت عدم حضور و مشارکت سایر نهادها و صاحبان اطلاع رسانی	۵
۳۳	شناساندن علوم اطلاع رسانی از طریق رسانه های گروهی در تمام نقاط کشور	۱۹
۳۴	تشکیل انجمن کتابداران	۱۴
۳۵	اصلاح و تجدید نظر در دروس اطلاع رسانی	۱۴
۳۶	قدردانی از تولید کنندگان اطلاعات	۳
۳۷	به کارگیری مناسب و حل مشکل استخدامی دانشجویان رشته کتابداری	۷
۳۸	برگزاری سمینارهاي اطلاع رسانی در رشته های تخصصی گوناگون	۲
۳۹	دقت در کیفیت مسائل جانبی سمینار و توزیع امکانات مادي بین مدعوین	۶
۴۰	سایر	۵۶
	جمع	۲۶۶
		۱۰۰٪

* سایر مواردی چون:

- ترتیب بازدید از نمایشگاه بین المللی
- اتخاذ سیاست واحد در مورد فهرست نویسی
- دعوت از کشورهای اسلامی
- تبدیل کتابداری به اطلاع رسانی
- لزوم کوتاه بودن زمان ارائه مقالات
- توجه به کتابداران تجربی
- مقایسه نتایج سمینارها با یکدیگر
- جلوگیری از سو استفاده فرصت طلبان
- ثابت بودن زمان برگزاری سمینارها
- افزایش میزگردها
- فراهم آوردن امکان حضور تمام دانشجویان اطلاع رسانی
- آشنایی کتابداران با کتابداری تخصصی در هر رشته
- طرح سوالات در انتهای سمینار

با توجه به باز بودن سوالات فوق درصدها بر اساس ۳۶۶ پاسخ داده شده محاسبه گردیده اند:***

پاسخها در چهار مقوله:

الف- کمیته اطلاع رسانی و مسائل مربوط به آن

ب- چگونگی و کیفیت مقالات و مسائل پیرامون آن

ج- مسائل مربوط به برگزاری سمینار

د- پیشنهادات و توصیه های کلی، که به ترتیب ردیفهای ۶-۱، ۷-۱۵، ۲۲-۱۶، ۴۰-۳۳ را شامل می شوند، دسته بندی شده اند که به همین ترتیب به تقریب ۴ درصد، ۲۲ درصد، ۱۸ درصد پاسخها را به خود اختصاص داده اند. همان گونه که مشخص شده است ۲۹ درصد (یعنی بالاترین میزان پاسخها در سوال فوق الذکر) مربوط به مسائل برگزاری سمینارها و به دنبال آن ۲۲ درصد، پیرامون مقالات ارائه شده در سمینار است. پایین بودن درصد پاسخها در مقوله الف (مسائل کمیته) ناشی از نحوه طرح سوال ، و پاسخهای آن در سوال ۶ فرم ارزشیابی است.

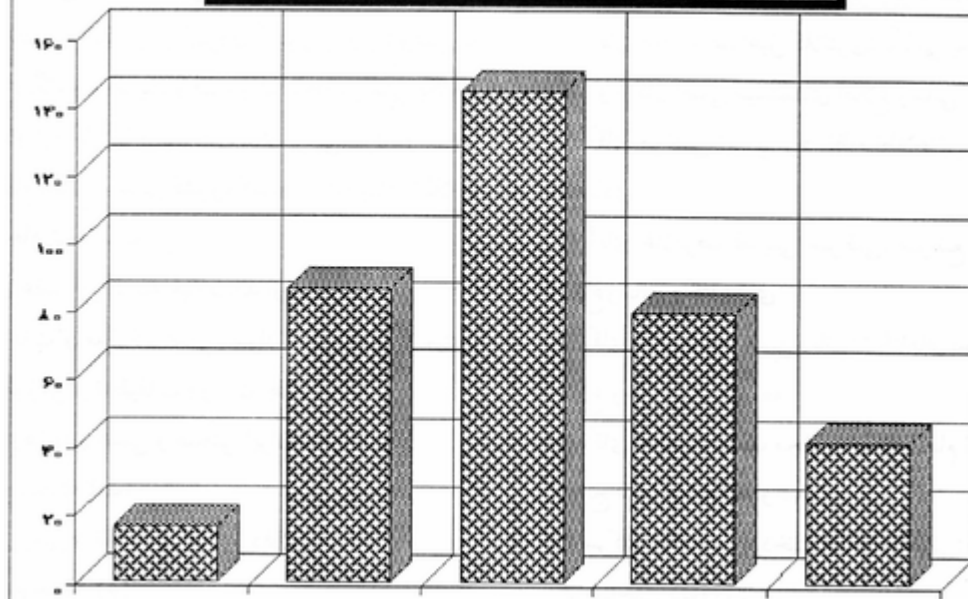
در مجموع نیز، بعد از ۱۵/۲ درصد پاسخ، که اختصاص به مقوله "سایر" دارد ، موارد ذیل از درصدهای قابل ملاحظه ای برخوردار بوده اند:

- اعلام تشکر و تقاضاي استمرار، با ۱۱/۲ درصد -

-عدم اکتفا به حرف و لزوم عمل، با ۷/۴ درصد

- عدم ارتباط با مقالات ارائه شده، به عنوان و اهداف اعلام شده سمینار، با ۶/۶ درصد.

هرگونه پیشنهاد یا نظر دیگری دارید به طور مختصر توضیح دهید:

- الف- سایر موارد
- ب- توصیه ها و پیشنهادات کلی
- ج- مسائل مربوط به برگزاری سمینار
- د- مسائل مربوط به مقالات سمینار
- و- مسائل مربوط به کمیته همکاریهای اطلاع رسانی